

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**VII RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

SENTYABR, 2025

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**VII RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, sentyabr

TOSHKENT-2025

ISSN - 3093-8791

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.

VII Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
1-jild, 7-son (sentyabr, 2025-yil). – 81 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 25-avgust

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi VII Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huqular himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Karimov Rustam

TO'QUV JARAYONIDA TANDA VA ARQOQ IPLARINING O'ZARO ISHQALANISHINING SIFAT VA ISH UNUMDORLIKGA TA'SIRINI O'RGANISH 5-11

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

Toxirov Kozim

MASOFADAN ZONDLASH MATERIALLARIDAN FOYDALANIB QISHLOQ XO'JALIK YERLARINI DEGRADATSIYAGA UCHRASH HOLATLARINI MONITORING QILISH 12-15

TARIX FANLARI

Rahmatov Muhiddin

XALQ DORILFUNUNI TARIXI VA FAOLIYATI 16-19

Norov Shuhrat

ZARAFSHON VOHASI YOSHLARI MISOLIDA: IJTIMOY FAOLLIK VA IQTISODIY ERKINLIK 20-23

Abdimurodova Zebiniso

TERMIZ MUZEYI — O'RTA OSIYO JANUBIDAGI ILK MUZEY 24-29

IQTISODIYOT FANLARI

Олеся Авдошкина

ВНЕДРЕНИЕ ЗАРУБЕЖНЫХ ПРАКТИК ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИНАНСОВОЙ ПОДДЕРЖКИ МАЛОГО БИЗНЕСА 30-35

Суюнова Саодат

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ МАРКЕТИНГОВЫХ СТРАТЕГИЙ И ЭКОТУРИЗМА 36-41

FILOLOGIYA FANLARI

Zokirova Barchinoy

LAKONIZMNING ADABIY-NAZARIY ASOSLARI VA USLUBIY TAMOYILLARI 42-45

Eshchanova Mavjuda

INGLIZ VA O'ZBEK MEDIA DISKURSIDAGI EVFEMIZMLARNING MADANIY FARQLARI VA ULARNING TARJIMADA SAQLANISHI MASALALARI 46-49

Razikov Baxtiyor

EMOJI VA HASHTAG BIRLIKLARI NEOLOGIZM SIFATIDA: FUNKSIONAL-PRAGMATIK KUZATUV 50-52

YURIDIK FANLARI

Nishanov Sanjar

SUDYALAR HUQUQIY ONGI SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHIGA TA'SIR QILUVCHI OB'EKTIV VA SUB'EKTIV OMILLAR 53-59

PEDAGOGIKA FANLARI

G'aniyev Shaxzod

TARIX O'QITUVCHILARI UCHUN RAQAMLI KONTENT YARATISH KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI 60-65

Najmetdinova Nargiza

TA'LIM JARAYONIDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK ASPEKTLARI 66-69

TIBBIYOT FANLARI

Yuldasheva Zulkhumor

COMPARATIVE OBSERVATION OF ARRHYTHMIAS IN HEALTHY PREGNANT WOMEN AND
THOSE WITH MITRAL VALVE PROLAPSE: A CLINICAL PERSPECTIVE 70-73

SIYOSIY FANLARI

Toshpulatov Shohruxbek

MARKAZIY OSIYODAGI LOGISTIK TARMOQ 74-80

SIYOSIY FANLAR

MARKAZIY OSIYODAGI LOGISTIK TARMOQ

Toshpulatov Shohruxbek

Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti magistranti

ORCID: (<https://orcid.org/0009-0002-0348-1332>)

Email: toshpulatovshohruxbek@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada Markaziy Osiyo mintaqasidagi logistik tarmoqlar holati va ularning rivojlanish istiqbollari tahlil qilingan. Mintaqaning geostrategik ahamiyati, transport infratuzilmasining o'ziga xos xususiyatlari hamda mamlakatlar o'rtasidagi integratsion jarayonlar yoritib berilgan. Qozog'iston, O'zbekiston, Qirg'iziston, Tojikiston va Turkmanistonning avtomobil, temiryo'l, havo va daryo transporti imkoniyatlari, so'nggi yillarda amalga oshirilgan yirik investitsiya loyihalari hamda xalqaro hamkorlik dasturlari misolida logistik salohiyati ko'rsatib o'tilgan. Shuningdek, maqolada soha rivojiga to'sqinlik qilayotgan asosiy muammolar – transport infratuzilmasining eskirishi, chegaradagi byurokratik to'siqlar, tranzit salohiyatidan to'liq foydalanilmayotgani kabi jihatlar ham ko'rib chiqilgan. Tahlillar asosida logistik tizimni modernizatsiya qilish, mintaqaviy va xalqaro transport yo'laklarini kengaytirish, xususi hamda xorijiy investitsiyalarni jalb etish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. Maqola Markaziy Osiyoda transport-logistika tizimining samarali ishlashini ta'minlash va mintaqani xalqaro savdo jarayonlarida muhim tranzit markaz sifatida shakllantirishga qaratilgan ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: Markaziy Osiyo, logistika tarmog'i, transport infratuzilmasi, temiryo'l transporti, avtomobil yo'llari, tranzit salohiyati, bojxona jarayonlari, raqamlashtirish, multimodal transport, mintaqaviy integratsiya, transport siyosati, mintaqaviy hamkorlik.

LOGISTICS NETWORK IN CENTRAL ASIA

Toshpulatov Shohruxbek

Master's student at the University of World Economy and Diplomacy

Annotation This article analyzes the current state and future prospects of logistics networks in Central Asia. It examines the region's geostrategic importance, the specific features of its transport infrastructure, and the integration processes among the countries. Using the examples of Kazakhstan, Uzbekistan, Kyrgyzstan, Tajikistan, and Turkmenistan, the study highlights the potential of road, rail, air, and river transport, as well as major investment projects and international cooperation programs implemented in recent years. Special attention is given to the key challenges hindering the sector's development, including the deterioration of transport infrastructure, bureaucratic barriers at borders, and the underutilization of transit potential. Based on the analysis, the article proposes recommendations for modernizing the logistics system, expanding regional and international transport corridors, and attracting private and foreign investments. The article has scientific and practical significance, aimed at ensuring the effective functioning of the transport and logistics system in Central Asia and transforming the region into a vital transit hub of international trade.

Key words: Central Asia, logistics network, transport infrastructure, railway transport, highways, transit capacity, customs processes, digitalization, multimodal transport, regional integration, transport policy, regional cooperation.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ymdif-y2025v1i7/n15>

Kirish.

Markaziy Osiyo – qadimdan Buyuk Ipak yo'lining markazi bo'lib, Sharq va G'arb, Shimol va Janubni bog'lovchi geostrategik hudud sifatida alohida ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda ham mintaqaja jahon savdo tizimida muhim tranzit va logistika markaziga aylanish salohiyatiga

ega. Qozog'iston, O'zbekiston, Qirg'iziston, Tojikiston va Turkmanistonning geografik joylashuvi, yirik xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyati, shuningdek, xomashyo va energiya resurslariga boyligi transport-logistika tizimini rivojlantirishni talab etmoqda.

So'nggi yillarda Markaziy Osiyo davlatlari logistik tarmoqlarni modernizatsiya qilish, yangi transport koridorlarini shakllantirish va xalqaro integratsion loyihalarda faol ishtirok etishga katta e'tibor qaratmoqda. Xususan, "Bir makon – bir yo'l" tashabbusi, Transkaspiy xalqaro transport yo'lagi, shuningdek, Markaziy Osiyo ichida amalga oshirilayotgan ko'plab infratuzilma loyihalari mintaqaning global savdo zanjirlariga yanada chuqurroq integratsiyalashuviga xizmat qilmoqda.

Asosiy qism.

Bugungi kunda mintaqaning strategik o'rne uni global logistika tizimining ajralmas bo'g'iniga aylantirmoqda. Shu sababli, mintaqadagi har bir davlat logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish, transport koridorlarini kengaytirish va xalqaro hamkorlikni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratmoqda. Mintaqa sovet davridan beri transkontinental transport yo'nalishlari orqali savdoni rivojlantirib kelgan.

Masalan, Qozog'istonda 13 ta xalqaro transport koridorlari (5 ta temiryo'l va 8 ta avtomagistral) mavjud. [14] Transkaspiy yo'l (Middle Corridor) orqali Xitoy va Yevropa o'rtasidagi savdo aloqalari mustahkamlanmoqda – bu yo'l geografik jihatdan eng qisqa marshrutlardan biri hisoblanadi.

Qozog'istonda temiryo'l transporti eng asosiy yuk tashish usuli bo'lib, umumiy 16 ming km dan ortiq tarmoqqa ega. [15] 2014-yildan 2023-yilga qadar yuk tashish hajmi 487 milliard tonna-kilometrda 621 milliard tonna-kilometr (28%) yetdi. 2023-yilda temiryo'l orqali tashilgan yuk hajmi 327 milliard tonna-kilometrni tashkil etdi. [8; 17-18-b] [16]

Qozog'istonda xalqaro va milliy avtomagistralar tarmog'i taxminan 94 ming km ni, shundan 24 ming km xalqaro yo'llarni o'z ichiga oladi. Qirg'iziston va Tojikistonda ham avtomobil transporti yuk va yo'lovchilar uchun eng muhim transport turlaridan biridir: Qirg'izistonda 2023-yilda 41.2 million tonna yuk yo'llar orqali tashildi, Tojikistonda esa yo'l transporti ichida yuk tashish 80 %ni tashkil etdi.

Qozog'iston havo orqali tranzit hajmi 2023-yilda 308 mingdan ortiq parvozga yetdi – bu 2021 – yilga nisbatan 2,5 barobarga oshgan ko'rsatkich [1; 12-14].

Turkmanistondagi Turkmanboshidagi portning yuk ko'tarish quvvati yiliga 25 million tonnani tashkil qiladi, shulardan 17 million yangi va 8 million eski port orqali o'tadi. [12; 5-10]

2024-yilning dastlabki uch oyida O'zbekistonda yuk tashish hajmi 14,7 million tonnani tashkil etdi. Avtomobil transportida yuk tashish 3,3 million tonnaga oshdi (2023-yil boshida bu ko'rsatkich 3 million tonna bo'lgan), eksport 0,96 mln tonna (+19%), import 1,8 mln tonna (+7 %), tranzit yuklar esa 0,509 mln. tonnaga (+3,2 %) yetdi.

Havo orqali yuk tashishda ham o'sish kuzatildi: 2023-yilning birinchi choragida 17,69 ming tonna bo'lgan yuk hajmi 2024-yilda 18,49 ming tonnaga (+4,5 %) ko'tarildi.

Temir yo'l orqali tashilgan yuk hajmi 2023-yil boshida 15,1 mln. tonna bo'lgan bo'lsa, 2024-yil birinchi choragida bu ko'rsatkich 11,3 mln. tonnagacha kamaydi (–6 %). Ammo bu parametr ichida tranzit yuklar 3,2 mln. tonna bilan (+1,6 %), eksport 2,9 mln. tonna bilan (+5,2 %) o'sdi, import hajmi esa sezilarli darajada (–15,1 %) pasaydi. [17]

2024-yilda transport sohasidagi yo'lovchi tashish xizmatlari hajmi 352,3 million nafar yo'lovchiga yetdi, bu umumiy xizmatlar ko'rsatish hajmining 104% ini tashkil qiladi. Shu bilan birga, 46,8 million tonna yuk tashildi. Bu xizmatlar ko'rsatish hajmining 103,1 % ga yetdi. [18]

Transkaspiy yo'lagi (Middle Corridor).

2023-yilning 9 oyida Transkaspiy yo'lagida bu yo'lda yuk tashish hajmi 88% ga oshib, 2 million tonnaga yetdi (2022-yilda 1.1 million tonna). [19]

World Bank prognozlariga ko'ra, 2030-yilda ushbu yo'nalish hajmi 11 million tonnaga yetkazilishi mumkin. [20] O'tkazish muddatlari 38–53 kundan 19–23 kunga qisqardi. [21]

Global tranzit loyihalariga integratsiya.

O'zbekiston, Tojikiston va Turkmaniston orqali Eron va Pokistonga transport ulanishni yo'lga qo'yish maqsadida tuzilgan Asianash Agreement (Ashg'abot bitimi) orqali multimodal transport yo'nalishi rivojlanmoqda. [4;20-21]

Shuningdek, O'zbekiston-Afg'oniston-Pokiston temir yo'li (573 km) loyihasi ham mavjud bo'lib, O'zbekistonni Pokiston portlariga (Karachi, Gvadar) bevosita bog'lash imkoniyatini yaratadi. [22] "Bir makon, bir yo'l tashabbusi" dagi yana bir muhim loyiha Xitoy-Qirg'iziston-O'zbekiston temir yo'li, 523 km uzunlikdagi strategik yo'nalish bo'lib, 2029-yilda ochilishi rejalashtirilmoqda.

Infratuzilma va xarajatlar.

O'zbekiston-Qozog'iston chegarasida chegaradan o'tish quvvati avtomobillar uchun kuniga 1 mingdan 8 mingga oshiriladi, bu orqali bojxona operatsiyalari 2 soatdan 25 daqiqagacha qisqaradi. [23] Mintaqada Temir yo'l va dengiz portlarida tariflar hamda birlashtirilgan operator tanqisligi mavjud, bu esa tranzit samaradorligini susaytiradi. Xitoy bilan iqtisodiy aloqalar kuchaymoqda: Markaziy Osiyo mamlakatlari bilan Xitoy o'rtasidagi tovar ayirboshlash 2,5 barobarga oshib, 60,7 milliard dollarni, eksport hajmi 1,9 barobarga oshib, 27,1 milliard dollarni, import 3,4 barobarga oshib, 33,6 milliard dollarni tashkil etdi.

Logistika sohasiga kiritilgan sarmoyalar.

Bright Path (Yorqin Yo'l) – Prezident Nursulton Nazarbayev tomonidan 2014-yilda e'lon qilingan yirik infratuzilma dasturi. U transport, logistika, yo'llar, temiryo'l, portlar va axborot infratuzilmasining modernizatsiyasiga qaratilgan bo'lib, umumiy qiymati 9 milliard AQSh dollariga teng bo'lgan dastur sifatida e'lon qilingan.

Dastur 2020-2025 yillar davrida davom etib, transport infratuzilmasiga 16,91 milliard dollardan ortiq sarmoya ajratildi; shu jumladan, 27 ming km mahalliy yo'llar ta'mirlandi, 10 ming km qayta qurildi, 11 ming km milliy yo'llar rekonstruksiya qilindi hamda 1 ming km.dan ortiq temir yo'l elektrizatsiyasi amalga oshirildi. [24]

Xavfsizlik va havodagi raqamli transformatsiya: E-Freight tizimi uchun 2,9 milliard dollarga yaqin investitsiya yo'naltirilib, 8 ta aeroport ICAO 4E standarti darajasiga ko'tarildi. Sary Arka aeroporti multimodal yuk markaziga aylantirilmoqda. [25]

Oqtobe portida konteyner habi uchun 20.2 milliard tengge (~42 million dollar) miqdorida sarmoya ajratildi; Kuryk portida Sarzha terminali Semurg Invest tomonidan moliyalashtirildi. Bu terminalda 1 million tonna don, 5.5 million tonna neft va 3 million tonna universal terminal quvvati mavjud. [26]

Trans-chegara logistika markazlari:

"Industrial Trade and Logistics Complex" loyihasi transport-logistika markazi sifatida xizmat qilishga mo'ljallangan bo'lib, bevosita 2025-yilda foydalanishga topshirish rejalashtirilgan. [27]

"Central Asia" Xalqaro sanoat hamkorlik markazi – Qozog'iston va O'zbekiston chegara hududida faoliyat ko'rsatish uchun qurilmoqda. Hozirda 100 gektar yerda loyihalash davom etmoqda. Loyihaga 55 million dollar miqdorida investitsiya kiritilgan hamda 2027-yilda ish boshlashi rejalashtirilgan. [3; 9-11-b][28]

Turkiya S Sistem Logistika kompaniyasi Qozog'istonning Axmet, Olmaota, Shimkent, Oqtobe va Oqtou shaharlarida multimodal terminal va logistika habini yaratmoqda. Ushbu loyihaga 100 million dollar sarmoya kiritilgan.

O'zbekiston ham logistika infratuzilmasini kengaytirishda yetakchi bo'lib bormoqda. 2024-yilda mintaqadagi eng jadal o'sish ko'rsatkichga ega bo'lib, "high-quality warehouse" maydoni 500 ming m² ga yetdi.

Rossiya bozorida faoliyat yuritayotgan Wildberries Toshkent yaqinida 150 ming m² logistika kompleks qurish rejasini e'lon qildi; investitsiya miqdori 137 million dollar.

Berlin sammitida Rhenus Group bilan hamkorlik memorandumini imzolandi. Bu Andijon, Toshkent va Samarqandda multimodal logistika markazlarini kengaytirish rejasini o'z ichiga oladi.[6; 5-9-b]

Regional energetika-lokomotiv loyihalari orqali ham mintaqaviy integratsiya kuchaymoqda: Tojikistonda Zarafshon daryosiga 275 MW quvvatli ikki gidroelektr stansiya uchun O'zbekiston tomonidan 552 million dollar sarmoya kiritilmoqda. Qirg'izistonda 6.7 MW gidroelektr stansiyasi Uzbek-Kyrgyz Development Fund orqali moliyalashtirilmoqda. Qozog'istonda Issiqko'l mintaqasida 35 million dollar miqdorida "Kun-Bulagy" quyosh energiya loyihasi amalga oshirilmoqda. [5; 15-18-b]

PTC Holding (Qozog'iston) tomonidan Toshkentda multimodal logistika markazi tashkil etilmoqda. Birinchi bosqichda 70 million dollar, umumiy investitsiya esa 2030-yilgacha 300 million dollar atrofida rejalashtirilgan. [8; 5-10-b]

Xitoy-Qirg'iziston-O'zbekiston temir yo'l koridori (523 km) xalqaro hamkorlik doirasida amalga oshirilmoqda. Loyihani Xitoy, Qirg'iziston va O'zbekiston hukumatlari moliyalashtirmoqda; qurilish 2024-yilda boshlandi va 2029-yilda yakunlanishi kutilmoqda.[7;16-17-b]

O'zbekiston tomonidan moliyalashtirilayotgan gidroelektr stansiyalar (Zarafshon) Tojikistonda olib borilmoqda. Umumiy quvvati 275 MW, sarmoya miqdori 552 million dollarni tashkil qiladi. [11; 12-14-b]

Five Nations Railway Corridor loyihasi Afg'oniston, Eron, Qirg'iziston, Tojikiston orqali Xitoyga ulanishni nazarda tutadi; qiymati taxminan 2 milliard dollar. Hozircha loyiha bosqichma-bosqich rivojlanmoqda.

North South Transnational Corridor Qozog'iston, Turkmaniston va Eron o'rtasidagi temir yo'l, uzunligi 677 km, umumiy qiymati 620 million dollar. Moliyalashtiruvchilar Qozog'iston, Turkmaniston, Eron hukumatlari hamda Osiyo Taraqqiyot Banki (350 mln \$) [2; 20-22-b] va Islom Taraqqiyot Banki (371.2 mln \$). [13; 15-18]

Xitoy 2025-yilda Astana sammitida 1.5 milliard yuan (~209 million dollar) grant yordamini e'lon qildi; maqsad – transport, infratuzilma, energetika va minerallar sohasidagi hamkorlikni yanada kengaytirish

Yevropa Ittifoqi – 2025-yil aprel oyida o'tkazilgan Samarqand sammitida (CA+EU) "Gateway Investment Package" doirasida 12 milliard evro (~13.2 milliard dollar) mintaqaga sarmoya kiritish istagini bildirdi. [29]

Markaziy Osiyo logistikasi rivojiga to'sqinlik qilayotgan muammolar.

Markaziy Osiyoda logistik soha sezilarli rivojlanish bosqichini boshdan kechirayotgan bo'lsa-da, uning samaradorligini pasaytirayotgan bir qator tizimli muammolar mavjud. Birinchi navbatda, transport infratuzilmasining eskirganligi va modernizatsiyaga muhtojligi dolzarb masala bo'lib qolmoqda. Masalan, O'zbekiston va Qirg'izistonda avtomobil yo'llarining qariyb 40 foizi kapital ta'mirga muhtoj, Tojikiston va Turkmanistonda esa tog'li hududlardagi yo'llarning yomon ahvoli yuk tashish jarayonlarini murakkablashtirmoqda.

Ikkinchi muammo – temiryo'l va avtomobil transporti tizimida mavjud bo'lgan byurokratik to'siqlar hamda bojxona jarayonlarining sekinligi. Xalqaro tadqiqotlarga ko'ra, Markaziy Osiyo mamlakatlarida chegaradan yuk o'tkazish uchun sarflanadigan vaqt dunyo o'rtacha ko'rsatkichidan 2–3 baravar yuqori. Bu esa tranzit salohiyatidan to'liq foydalanishga to'sqinlik qilmoqda. [10; 15-18]

Uchinchi muhim muammo – mintaq davlatlari o'rtasidagi transport siyosatining yetarlicha muvofiqlashmaganligi. Masalan, Qozog'iston va O'zbekiston logistika sohasida yirik loyihalarni amalga oshirayotgan bo'lsa-da, ayrim hollarda tarif siyosati va transport standartlaridagi tafovutlar mintaqaviy integratsiyaga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Bundan tashqari, logistika tizimida raqamlashtirish darajasining pastligi ham muhim cheklovlardan biridir. Xususan, yuklarni kuzatish, onlayn bojxona deklaratsiyasi va multimodal transport tizimlarida zamonaviy IT yechimlarning yetarlicha joriy qilinmagani transport oqimlarining samaradorligini kamaytiradi.

Energiya resurslari narxlarining o'zgaruvchanligi, transport vositalarining eskirishi, ekologik talablarning kuchayishi ham sohaning barqaror rivojlanishiga o'z ta'sirini o'tkazmoqda. Shu bois, Markaziy Osiyo davlatlarida logistika tarmog'ini rivojlantirish uchun transport infratuzilmasini modernizatsiya qilish, raqamlashtirishni jadallashtirish, bojxona jarayonlarini soddalashtirish va mintaqaviy hamkorlikni chuqurlashtirish zaruriy shart bo'lib qolmoqda.

Xulosa

Markaziy Osiyo davlatlarida logistik tarmoqning rivojlanishi so'nggi yillarda mintaq iqtisodiy o'sishining muhim omiliga aylanmoqda. Qozog'istonning 16 ming km dan ortiq temiryo'l tarmog'i va yirik tranzit markazga aylanishi, O'zbekistonning avtomobil va temiryo'l infratuzilmasini modernizatsiya qilishi, Turkmanistonning "Turkmenbashi" xalqaro dengiz porti orqali Kaspiy yo'lagini rivojlantirishi, Qirg'izistonning Xitoy bilan yangi transport loyihalari va Tojikistonning tranzit koridorlarini kengaytirish borasidagi sa'y-harakatlari butun mintaqaning transport-logistika salohiyatini oshirmoqda.

Shuningdek, Xitoyning "Bir makon, bir yo'l" tashabbusi, Yevropa Ittifoqi, Rossiya, Turkiya va boshqa davlatlarning yirik sarmoyalari logistik loyihalarning barqaror rivojlanishiga turtki bo'lmoqda. Natijada mintaq orqali yillik yuk oqimi ortib, xalqaro savdo aloqalari yangi bosqichga ko'tarildi.

Biroq, logistika tizimida hali ham muammolar mavjud: infratuzilmaning ayrim qismlarining eskirganligi, bo'xona va chegaralarda kechikishlar, xizmatlarning raqamlashtirilmaganligi, mintaqaviy transport siyosatidagi uyg'unlikning yetarli emasligi kabi omillar rivojlanishga to'sqinlik qilmoqda. Ushbu to'siqlarni bartaraf etish uchun davlatlararo hamkorlikni kuchaytirish, raqamli texnologiyalarni keng joriy etish va xorijiy investitsiyalarni jalb etish zarur.

Umuman olganda, Markaziy Osiyo logistikasi nafaqat mintaqaning ichki iqtisodiy taraqqiyoti, balki Yevropa va Osiyo o'rtasidagi savdo aloqalarida muhim strategik bo'g'in sifatida shakllanib bormoqda. Kelgusida hamkorlik va investitsiyalarni jadallashtirish orqali mintaq "Buyuk Ipak yo'li"ning zamonaviy ko'rinishiga aylanishi mumkin.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. AIFC (Astana International Financial Centre). Investment Opportunities in Kazakhstan's Transport and Logistics. Astana, 2023.
2. Asian Development Bank (ADB). Central Asia Regional Economic Cooperation (CAREC) Program: Transport and Logistics Strategy 2030. Manila, 2021.
3. Central Asia Regional Economic Cooperation (CAREC). Corridor Performance Measurement and Monitoring Annual Report. Manila, 2022.
4. Davlat statistika qo'mitasi (O'zbekiston). Transport va logistika sohasidagi ko'rsatkichlar. Toshkent, 2023.
5. International Monetary Fund (IMF). Regional Economic Outlook: Middle East and Central Asia. Washington, D.C., 2023.
6. OECD. Enhancing Connectivity and Logistics in Central Asia. Paris, 2021.
7. Qirg'iziston Respublikasi Transport va kommunikatsiyalar vazirligi. Yillik transport statistikasi. Bishkek, 2023.
8. Qozog'iston Respublikasi Milliy Statistika Qo'mitasi. Transport va kommunikatsiyalar bo'yicha yillik hisobot. Ostona, 2023.
9. The Astana Times. Kazakhstan's Transport and Logistics Sector Growth Report. Astana, 2023.
10. The World Bank. Logistics Performance Index (LPI) 2023. Washington, D.C., 2023.
11. Tojikiston Respublikasi Statistika agentligi. Iqtisodiy va transport rivojlanishi bo'yicha yillik sharh. Dushanbe, 2023.
12. Turkmaniston Hukumeti. Transport infratuzilmasi bo'yicha davlat dasturi. Ashxobod, 2022.
13. United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP). Review of Developments in Transport in Asia and the Pacific. Bangkok, 2022.
14. https://astanatimes.com/2024/06/latest-aifc-report-delves-into-regional-transport-infrastructure-trends/?utm_source=chatgpt.com.
15. https://en.wikipedia.org/wiki/Transport_in_Kazakhstan?utm_source=chatgpt.com.
16. https://aifc.kz/news/how-the-transport-and-logistics-industry-in-kazakhstan-is-progressing-insights-from-the-aifc-report/?utm_source=chatgpt.com.
17. https://invest.gov.uz/uz/mediacenter/news/in-the-first-three-months-of-2024-the-volume-of-freight-transportation-in-uzbekistan-amounted-to-14-7-million-tons/?utm_source=chatgpt.com.
18. https://murojaat.gov.uz/oz/news/view/2442?utm_source=chatgpt.com.
19. https://daryo.uz/en/2023/12/29/middle-corridors-cargo-transportation-soars-88-hits-2mn-tons-in-2023?utm_source=chatgpt.com.
20. https://trans.info/en/central-asian-logistics-380700?utm_source=chatgpt.com.

21. https://aifc.kz/news/how-the-transport-and-logistics-industry-in-kazakhstan-is-progressing-insights-from-the-aifc-report/?utm_source=chatgpt.com.
22. https://www.caspianpolicy.org/research/middle-corridor/how-will-central-asia-benefit-from-the-extension-of-trans-caspian-transport-routes?utm_source=chatgpt.com.
23. https://astanatimes.com/2024/06/latest-aifc-report-delves-into-regional-transport-infrastructure-trends/?utm_source=chatgpt.com
24. https://en.wikipedia.org/wiki/Nurly_Zhol?utm_source=chatgpt.com.
25. https://www.ainvest.com/news/unlocking-logistics-goldmine-kazakhstan-strategic-infrastructure-boom-2507/?utm_source=chatgpt.com.
26. https://astanatimes.com/2023/11/kazakhstan-capitalizes-on-geopolitical-shifts-to-emerge-as-eurasias-transport-and-logistics-hub/?utm_source=chatgpt.com.
27. https://primeminister.kz/en/news/establishment-of-cross-border-transport-and-logistics-hubs-to-increase-exports-of-non-resource-goods-by-30-29451?utm_source=chatgpt.com.
28. https://centralasianlight.org/news/kazakhstan-and-uzbekistan-launch-10-bln-industrial-cooperation-project/?utm_source=chatgpt.com.
29. <https://apnews.com/article/uzbekistan-central-asia-eu-samarkand-summit-2a3b14088999fe72eb60e1b4417fac60>.
30. https://www.theguardian.com/world/2025/apr/04/eu-urged-to-put-human-rights-centre-stage-at-first-central-asia-summit?utm_source=chatgpt.com.

**YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR**
VII RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, sentyabr

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
VII Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
1-jild, 7-son (sentyabr, 2025-yil). – 81 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 25-avgust

Barcha huqular himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.